

Locuint'a Redactorului

Cancelari'a Redactiunii

e in

Srat'a tragatorului
(Lóvész-utca), Nr. 5.

Scrisorile nefrancaute nu se vor
primi decat numai de la corespon-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va essi Joui-a si Dominee'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre. trei lune 3 fl. v. a.
Pre siesele lune 5 „ „
Pre anulu intregu 10 „ „

Pentru Romanii'a:

prea intregu 30 Fr. = 30 Lei u.
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 „ 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a tim-
brale pentru fiesce-cara publicatiune
separatu. In loculu deschis 20 cr.
de linia.
Unu esemplaru costa 10 cr.

Pest'a, 11/23. Aprile, 1873.

Diurnalele ungueresci tote au ferici-
tatu pre articli de fondu pre arcidu-
cessa d'atatu la actulu de cununa,
ca si la departarea ei, rogandu o
a nu'vita de tierra unde a petrecutu
multe dille ferice alle teneretiloru
salle si au intempnatu atate semne de
aderintia si iubire.

Inainte de actulu de renuncie-
atiune M. S. imp. Francisou-Iosifu
tindu ficeci salle urmatori'a a llo-
cutiune „Pre temeulu legii de casa
padite d'in celle mai vechie timpuri
si conformu statutului familie, este fie
sca care arciducessa austriaca obligata,
inainte de casatoria a renunciat serba-
toresce prin juramentu publicu, atatu
pentru sine catu si pentru descendintii
sei, in favorea liniei barbatesci si a
cellei femiesci, care in poterea regu-
lamentului de successiune are dreptulu
de antietate, nu numai la successi-
unea tronului, ci la drepturile de mosce-
nire „ab intestato“ ce s'ar intempla
eventualminte in casa nostra arcidu-
cale, si acesta renunciatiune are se
recunoscuta si ratificata si de fitori-
ulu barbat-principe cu inoie la capu-
lui familiei salle; — eu alessei diu'a
de asta-di spre essecutarea acestui actu
serbatorescu si essortediu pre iubita
mea ficeca, ca obligamintele juramen-
tului, ce are a depune si a carui for-
mula o va ceti ministrulu casei melle,
nu numsi se le asculte cu buna atten-
tiune, ci se le si plinesca cu credintia.”
Dupa acest'a, arciducessa a av rostit ucu
roce firma juramentulu. Dupa cununa
mirii au plecatu indatu spre Salis-
burgu. La gar'a callii ferrate au fostu
intempnati de poporatiunea capitalei,
ce venisse in mare numeru a-i salut'a.

Delegatiunea ung. au inain-
tatu cu lucrurile ei intru atatu-a, catu,
dupa vre o trei siedintie, sesiunea se
pote inchiaia, si deputatii potu se venia
a lua parte la siedintiele camerei in
Pest'a, ceea ce dupa scirile mai pros-
pete s'ar intempla inca in lun'a ac-
ta, sau indatu cu inceputulu lui Maiu.
— Delegatiunea Cisl. mai are inca de
lucru pana cam catra mediuloculu lu-
nei viitorie.

Federalistii d'in Leopole
decisese a convoc'a la una conferintia
pre deputatii dietali, mai tardforu co-
mitetulu Zemialcovskianu decisese a in-
cunoscintia pre comitetulu federalis-
tiloru, ca ar fi plecati a lua si d'insii
parte la conferintia deputatiloru, daca
s'ar admite unu numeru egale de ne-
deputati. „Gaz. Narod.“ observa, cu
dreptu cuventu, ca domnii acesti-a ar
face mai bine d'a se adressa catra
„clubulu“ deputatiloru, pentru ca cei
ce au convocatu conferintia n'au drep-
tulu d'a face d'in conferintia deputa-
tiloru. una adunare de alta natura. D.
Zemialcovski, devenitu ministru, pentru
lamos'a doctrina a sa: de alipire a
Poloniloru catra alliantia nemtiesca
Austro-Prussiana mai bine decat
catra Franco-Russesca, va staru a face
desbinare intre federalistii d'in Gal-
licia, cari tienu la autonomia tierrei
loru si d'in acesta cauza dupa pro-
mulgarea noiei legi electorali au pa-
rasitu senatulu imp. ba si d'intre de-
legatii loru abia cati-va se presentara
a lua parte la sesiunea delegatiuni-
loru. Intr'acestea camere'a deputatiloru
senatului imp. de Vienna, in siedintia
de luni annulla mandatele
celloru 35 deputati d'in Gallicia an-

nunciandu totodata pentru siedintia de
marti a se pune la ordenea dille ces-
tiunea noieloru alegeri pentru cei 7
delegati rezervati Galliciei in sensulu
constitutiunii. Deputatii Galliciani, cari
se mai affia presenti in camera depu-
tatiloru senatului imp. protestara
in contra acesti actu allu silei si in
darnu contele Goluchovski incercasse
in totu modulu in ultim'a ora a indemna
cellu pucinu pre unii d'intre Gallicia-
nii protestatori, ca se reintre ori se
se scuse (!) Neci unulu n'a vrutu se
dee de minciuna fla enunciatiaune ca-
merei galliciane, fla solenn'a dechiarati-
une a reprezentantiei galliciane. —
In politica domnesce mai multu oppor-
tunitatea si draconismulu nemtiloru,
in ultim'a ora a senatului imp. nu pare
a fi fostu oportunu, cu atatu mai
vertosu: ca ce legea de impacatiune
prevede numai casulu liberei essri d'in
senatulu imp. — Acestu actu de intole-
rantia nemtiesca va ave rezultatele salle
la noiele alegeri, precum ori ce actiune
preaincordata si intempstiva produce
neapertatu reactiune equivalente.

Coordinatiunea presiedin-
telui curti de comptes (a Ungariei)
cu cei lalti ministri legiuit'a organi-
satiune a inse curti de comptes se
va effectua inca est-ann: si anume:
coordinatiunea va inta in vietia cu 1
Juliu, a. c. asi'a preunde a sci „Pe-
sti Naplo.”

Despre starea sanetati Pontefice-
grigitu de trei medici si a fara de ac-
sti-a inca de calugarulu carmelitu Sal-
vatore, apothecariu allu palatiului apo-
stolicu. Reumatismulu, caus'a princi-
pale a reului de care suffere Pontefi-
cele, n'a incetatu inca de totu si medicii
se temu (noi credamu ca SSA mai tare
se teme decat medicii) ca voru essi
rane pre petiore, ceea ce ar ave relle
urmari. De altmintrea indatu ce inceta-
nitiellu doreritu, bun'a umore a Ponte-
ficelui se ivesce numai decat si incepe
a glumi cu personele d'in giurulu seu.
SSa asculta tote dillele liturgi'a ce se
celebrieda in chili'a sa si se cummi-
neca. — Card. Antonelli tote dillele
petrece cate-va ore la Ponteficele. Sci-
rile electrice mai prospeti annuncia ca
SSa este deplinu reinsanetosiatu si ca
au inceputu a primi in audientia pre
cei ce se presenta, intre cari mai multi
cu daruri, vulgo: denarii lui S. Petru.
— Se dice ca scirile celle allarmatorie
se facusse intr'adinsu de catra scele-
ratiu bursari numai d'in speculatiune.
— In Vaticanu se vorbesce despre
imminent'a cercetare a imperatului Rus-
siei (imperatessa's se affia mai de multu
in Italia) a carui visita ar fi annunci-
at'o mare ducele Vladimiru candu fu-
sesse mai de una dille a vedé pre SSA.
— Pin IX. crede ca acestu evenimentu
are se fia de mare interessu religiosu-
politicu si spera de la d'insulu celle
mai bune urmari pentru catolicismu in
Russia.

De la Kievu se serie: ca unia fice-
ca a Tiarului russu se marita dupa
ducele de Edingburg si ca contractulu
de casatoria s'ar fi stipulatu, ca mare
ducess'a se petreca diumetate de annu
in Anglia si alta diumetate la Pe-
trupole.

Unu actu

de firma resolutiune intru apperarea drep-
turiloru nationali.

Consiliulu municipalu
allu districtului Fagarasiu in sied. d'in

8 si 9 Aprile la propunerea d. adv.
Arone Densusianu, redica cu
unanimitate la valore de con-
clusu arengulu cestiune causei nostre
politice nationale.

Propunerile adv. Arone
Densusianu in numele comisiunei
tenuita in 8 si 9 Aprile a. c., cari cu
unanimitate s'au primitu de consiliulu
municipale allu distr. Fagarasiu si as-
ternutu dlui ministru reg. ung. de
interne.

I. Propunere in cestiunea allegeriloru dietale.

ad. I. Avendu in vedere, ca consi-
liulu municipalu prin conclusulu seu
adusu in siedintia sa d'in 19. Juliu
a. tr. a denegatu essecutarea legei
electorali si representarea acestui mu-
nicipiu in diet'a d'in Pest'a, aderandu
prin acest'a ipso facto la autonomia
Transilvaniei garantata prin acte de
statu, dara acumu delaturata unilate-
ralmente contra vointiei si fora con-
cursulu natiunei romane;

Considerandu: ca adunarea din 28
Iuliu 1872 a poporulu din acestu mu-
nicipiu, concludendu a sta neclatitu
langa program'a nationale, a sustienutu
si ratificatu acestu conclusu allu con-
siliulu municipalu, dara afara de acest'a;

Considerandu: ca allegerile in acestu
municipiu s'au essecutatu nu numai
in modu fara parecchia in lumea con-
siliunale, oficialmente prin functi-
onari si cu mesure discretiunarie, dara
totu-odata allegerile au urmatu sub
influintia cellei mai vedite coruptiuni:

Consiliulu municipalu, basatu pre
aceste considerante, dechiaru serbato-
resce in numele municipiului: ca acestu
municipiu nu numai n'a voit'u, nu
voiesce si nu se considera representatu
in diet'a d'in Pest'a, dara totu-odata
allegerile efeptuate le dechiaru de ille-
gale si protestedia solennu contra ori
caroru consecintie de dreptu, ce ar'
voi cine-va se traga din aceste allegeri.

II. Propunerea: in cestiunea sigileloru*) municipali:

ad. II. Avendu in vedere, ca sigi-
lele municipale cu inscriptiune romana
s'au delaturatu arbitrariu si unilateral-
mente inca in anulu 1869 fora scientia
si concursulu consiliulu municipalu;

Avendu in vedere, ca municipiele
in virtutea articulu de lege XLII din
1870 §. 61 si au sigilele cu emblem'a
municipale;

Considerandu, ca limb'a oficiala a
acestui municipiu este limb'a romana;
prin urmare:

Considerandu: ca sigilulu ca expresi-
siunea officialitati trebuie se aiba em-
blem'a propria municipale, de sine ur-
meza, ca si inscriptiunea nu pote fi in
alta limba de catu in limb'a officiala
a municipiului, care aici este cea ro-
mana;

Considerandu, ca ordinulu ministe-
rialu este unu ordinu arbitrariu si de
fortia: Astufeliu acestu municipia ne-

avendu in aceste tempuri sperantia d-
a si poté evalua dreptulu seu nedis-
putabilu — protestedia serbatoresce
contra ordinulu ministeriale, lu de-
chiara de illegale si-si reserva a repará
vatemarea dreptulu seu inalienabile in
tempuri mai favorabile.

Cu primirea acestoru concluse emi-
namente nationali-constitucionalu con-
siliulu municipalu allu Fagarasiulu s'a
redicatu la inaltimea positiunii si a
demnitatii salle, reparandu ca atare
totu-de-odata onorea intinata a multoru
campioni de interesse straine.

d. „G. Tr.“

Abdicatiunea Patriarcului Mormoniloru.

D'in Utah (provincia a Uniunii Ame-
ricane) sosl scirea ca Brigham
Joung, profetulu, mare-prentu si rege
allu Mormoniloru au abdicatu. Doue-
dieci si siepte de anni acestu omu stra-
ordinariu au domnit ca despotu a su-
pra unei poporatiuni, care la inceputu
era numai una mana de omeni, era
asta di constitue una natiune de 100,000
sufflete. La 1846. Brigham Joung cu
vre o cate-va sute de fanatici alungati
d'in Illinois si Missouri s'a trassu in
locurile selbatice d'intre riulu Missouri
si muntii stanceloru, unde la inceputulu
annulu urm. fonda, in desfat'a valle
ca regu si mare-prentu si care asta-di
o parasesce nu ca dora vre unu rivalu
lar fi despoiatu de potestate, ci simplu
numai pentru ca d'insulu probabilmente
ostenitu de joculu cellu indelungatu,
vre, ca restulu vietiei se lu petreca
intr'una societate mai pucinu onerosa
si mai pucinu mistuitoria decat este
vietia cu 16 muieri si 60 copli. —
Immense avutia ce au sciutu agramadi
acestu omu a impartit-o intre celle
16 muieri si cei 60 prunci ai sei. Se
nu ne prinda mirarea ca avutiele ac-
estui omu a devenitu colossali pentru
ca univers'a communitate a Mormoni-
loru in data de la prim'a colonisare
in Utah pana la incrementulu actuale
au fostu sclava in servitiulu acestui
omu vicleanu, pentru care lucrau Mor-
monii si carui trebua se dee a diecea
parte d'in fructulu munciei loru. Brig-
ham Joung cu astutia rara sciea se
traga folosu d'in tote impregiurarile
catu de nefavorabili. Asia la 1857. can-
du d'insulu refusasse d'a concede ca
gubernatoriulu numitu de pres. Buchan-
nan se si esecite autoritatea in Utah
si d'in acesta cauza regimulu statelor
unite tramise in contra-i ostiri, caderea
lui se pareá iminente si beincungiurata,
inse Brigham Joung puse cu rara iste-
time atate pedece in callea ostiriloru,
catu aceste abia potura inainta la
distantia de agresiune (atacu) in di-
u'a, candu li-se gatasse totu provian-
tulu si fometea le ammentia. Atunci
Br. Joung propuse cu asemene iste-
time impacatiune atatu de seducatoria
catu aceea fara essitare fu primita si
ostirea care venisse a cuceri servi acum
pre inamiculu facandu-si-lu de liferante
si platindu-i pretiuri pentru cari lar
fi pismuitu liferantii d'in Europa.
Asia si d'in callea ferrata ce se pareá
a pune capetu sectei Mormoniloru sciu
assemene se traga mari folose, assem-
nandu ellu directiunea liniei si occu-
pandu pre supusii sei la tote lucrã-
rile; in fine descoperindu-se avutiele
minerali alle teritoriului Utahianu, ellu

*) Credu ca e cunoscutu, ca ministeriulu a
scosu din usu sigilele romane districtuale intro-
ducundu altele ungueresci. F.

fu cellu d'antâiu care luâ partea leului. Averei lui se pretiuesce la 18 mill. pundi, ad. 180 mill. fl. s. a. Ellu domniâ a supr'a poporului sêu cu tota asprimea si nu sufferiâ a se ivi cea mai mica oppusetiune între vointi'a sa si essecutarea ei. Ascultarea suppusiloru erâ remunerata prin scutire apperare si deplina securitate, si prin inculcarea sistemului de pastraresi straduintia, ceea ce i punea in stare d'a inavutfi pre domnulu loru fara ca dinsi sê saracosa. Capital'a sa erâ unu felu de statu ideale d'in care lipsiâ calicii, prostitutele si furii. Prin sistemulu poligamiei ce intrudusesset si lu-ssercitâ cu zelu, seducea pre barbati, era pre femei le siliâ a se suppone sistemului sêu, explotandu slabitiunea si credulitatea loru superstitiosa, affidandu-le ca numai pre acesta spluosa si dorerosa carare a abnegationii potu sê ajunga la vietia eterna. Brigham Joung este de 72 de anni si prin urmare vietia lui viitoria nu va mai da ansa la mari eventualitati, d'in contra dupa abdicatiunea sa, prin care fece mari servitii Uniunii americane, sect'a lui se va prepedi si societatea va scapâ fara successiuni de una planta putreda si periculosa.

Pentru cunnoscintia cetitoriloru nostri dâmu istoria succineta a acestei secte relig.

"Mormoni" („Latter-Day-Saints," rom. „Santii diliei de pre urma") secta religiosa, fondata 1827 de Joe Smith, care pretindea a fi primitu de la unu angeru una scrisore gravata pre tabla de metalu („Cartea Mormoniloru" tip. 1830 anglesesce, era 1857 nemtiesce.) Cuprinsulu cartii: Emigratiunea patriarcului judanescu Jehi cu famili'a (Nephitii) in diliele regelui jud. Zedekia, in Americ'a, — predicarea evangeliului prin Cristu dupa inviarea sa, — la 330 d. Cr. invingerea scleratiiloru Lamantiti prin M o r m o n i. — Inchiairea Bibliiei Mormonice, incepute de Nephi, fiulu lui Jehi, — prin Moroni, fiulu lui Mormon, la 420 d. Cr. — Joe Smith, cu aderintii sei descaleca in Jan. 1831 in prov. Independente, spre Far-West. De aici alungati trecura in Illinois unde fundara, la 1840. urbea Nauvoo, langa riuulu Mississippi; dupa uciderea lui Joe Smith, Sectarii, persecutati, emigrara spre apusu si la 1847. se asiedia d'in colo de muntii Rocky, in vallea lacului saratu (Salt Lake), unde zidira urbea, Noulu-Sionu* (Noulu-Ierusalimu) si colonisara cu multu successu provinci'a. Statulu loru sub numirea de „Utah," la 1850. suscepitu in Uniunea Americana numerâ atunci numai 11,354, era la 1870: 86,786 sufflete si torâ una comunitate theocratica cu unu presedinte [Brigham Joung] in frunte. Gradurile hierarchice. 12 apostoli (missionari) inaltulu seuatu (pentru fie-sce care colonia), septuagenariulu, marele preutu, bestranii, preubii, invietorii, diaconii; tota hierarchia impartita in 2. clase, prima: a functionariloru i. nati pana la cei mai bestrani, a do'a cei alti sub numirea de preutime, langa acesti-a patriarculu.

Religiunea loru e polytheistica, santii, dupa mortea loru, se divinisedia, dupa meritele si demnitatea loru, deci imuitirea santiloru, ca nesipulu marii, spre a domni tota lumea, este scopulu staurintiei loru, prin urmare polygami'a este legiuita la d'insii. — Brigham Joung fu la 1850, numitu guvernatoru de câtra regimulu de Washington, dara mai apoi pentru pusetiunea inimica ce luasse facia de Uniune, destituitu. La 1860, amnestia puerale, la 1862 Brigham Joung devine capu besericescu si mirenescu alu statului, care cu tota decimele impuse de Brigham Joung, ajunse la inaltu infflorire si prosperare materiale. Imigratiunea cu redicat'a se face d'iu, Svedia si Scotia. In timpurile mai noue, se escara seriose differintie cu regimulu Uniunii, care cercâ a supprime polygami'a, d'iu asta cauza fug'a lui Brigham Joung.

La Program'a Romaniloru d'in Fundulu regiu.

(Fine.)

IV. Diuariile nemtiesei, afara de celle federaliste, canta mai cu sama pre cord'a Sas-

*) ad. diu'a judeciului de pre urma.

*) Vedi nri 25, 26 si 27 ai „Fed."

siloru, apperandu pre acesti-a si sustienendu pretensiunile loru, si balecarindu in totu modulu acu si pre romani acu-si pre magiari si guvernulu loru.

Jidovii de la „Pesther Lloyd" observa de la unu tempu in coce o positiune, la apparentia neutrata, seau cellu pucinu nederteminata, publicandu d'in candu in candu numai câte unu scurtu estrassu d'in articlii acusi a unui, acusi a altui diuaru magariu. Numai arare-ori si-aréta dintii cu pèru, comunicandu atare scurtu correspondentia d'in Sabiu. D'altmentrea ajunge a revocâ in memoria comitv'a, ce „P. L." a facutu la publicarea proiectului de lege alu guvernului, cu ce dorere si manuire sufletesca recommenda, in acea comitiva, sassiloru proiectulu guvernului si-i molcome-sce sê fia in linisea, câ, dieu, nu li se va strimbâ neci unu crinu de pre verfulu cape-tinei.

„Ungarischer Lloyd," rectius supremulu Cameleonu între diuarile germane d'in Ungari'a redactatu de jidovi, scrisu nemtiesce cu colore bismarkiana in interessulu guvernului ungurescu, ellu nu se leagana, ellu este resolutu, s'a iradecinat pre verfulu obrazniciei si d'acolo resfira conoscietiele si inventiunile stupidei salle genialitâti, dicundu in nr. sên de la 9. Aprile, a. c. „câ fia care cunnoscitoriu de istoria scie, câ romanii neci candu mai inna-nte n'au posedatu drepturi politice, prin urmare neci autonomia municipale." Da, dupa istoricii lui „Ung. L." asiâ va fi. Apoi discutandu a supr'a legalitâti ambeloru Representatiuni, alle Sassiloru si Romaniloru, reconno-sce numai cea d'antâia, pentru câ este spresi-unea unui corpu reprezentativu legale, pre candu program'a romaniloru este numai resultatulu unei Adunâri, tienuta d'in *intemplare* de unii barbati ai partidelor nationale.

Aceste sunt extractele principaleloru obiec-tiuni, aprecieri si discussiuni, ce unele diuarie neromane d'in Ungari'a si Ardealu le-au pronun-ciatu pana acum a supr'a cestiunii organi-sationii fund. reg. si a supr'a voluminosei, dara neesauritei Representatiunii alle rom. d'in fund. reg. Deslucirile mai chiare si combatterea mai valorosa a argumentatiiloru antagonistoru interni si externi negressitu le-ati aflatu chiaru in amentia Representatiune, compusa cu pro-fundu studiu, multa diligenta si nuanata si cu totu atât'a curata intentiune spre salueta tierrei si a natiuniloru ei.

Cand u va fi sositu multu asceptatulu tempu de si scumpulu, inse multu bantuitulu nostru mare principatu Ardealu, va vidé apropiandu-se arondarea si regularea territoriumi sêu, asta-di sferticatu spre bajocur'a ratiunii sanetose si a civilisatiunii, aunci cu privire la fund. reg. Representatiunii romane de asta-di va sê i-se adauga inca multe suplemente si appendici neincungurate. Atunci nu credemu, câ comunele Sabesielu, Sasciori, Lazu, Cacov'a, Siagagu etc. resfirate in sinulu carpatiloru de câtra Romani'a libera, se voru mai tiené câ asta-di de cerculu Vintuliu de diosu comita-tulu Albei-inferiore, departare de 5—6 dilie; astfelu in câtu nu fâra indignatiune trebui sê vedi, cum sermanii munteni, d'altmintrea inca destullu de necagiti cu greutatea subsistentiei, calleterescu atâtu amaru de tempu si pamentu lassandu colib'a in grigea pruncitoru si nutri-rea acestoru-a in a lui Ddieu, pentru a drege si netedf drumurile pre seam'a nemesiloru d'in cerculu Vintuliu; si cari communitati, d'in ori si ce punctu de vedere, numai Sabesielu potu ca sê-lu aiba de centru, pre cum a si fostu pre tempulu absolutismulu germanu, câ-ci acestu-a avé mai buni ochi pentru inlesni-rea administratiunii si pentru ordine, de câtu are cellu de asta-di. Assemeni anomalie sunt destulle in Ardealu, daca nu chiaru numai acolo.

Inse acestu obiectu, de necessitate multa sentita, assemene merita seriosa si meritoria discussiune speciala, pre cum si actuala cesti-une a organisatiunii fund. reg. Sê ni plinimu detorintia câ civi romani, câ mai tardu sê nu sufferimu neci caintia d'in partea no-stra, dara neci imputâri d'in partea altoru-a.

In fine, scimu, câ maioritatea sassica ne-naturala a Univers. fund. reg. a tramissu totu-juru juridicioru d'in Ardealu, informati-unielle salle, cuprinse in celle 12. puncte spre partenire si spriginire. Inceputulu s'a facutu; s'a facutu chiaru in sinulu fratiloru nostri Bra-sioveni. Maioritatea sassiloru d'in representa-tia cetâti si scaunulu Brasieu a decisu si tramissu minist. ung. una addressa, in care se pronuncia pentru: Projectulu Sassiloru del a

Universitate, lu-recomanda guvernului si as-cepta câ acestua, pre bacea acellui projectu se essecute organis. fund. reg. Ba, sassii bra-sioveni in motivarea addressi loru au cutedi-atu a affirmâ, câ acêta dorintia, este dorin-tia si a toturoru locutoriloru. Cu tote câ chiaru representantii majoritâti acestoru „to-turoru locutoriloru" li-au spusu representanti-loru sassi in facia, câ nu spunu addeverulu, presintandu votu separatu la conclusulu sas-sescu, care inca dora se va fi substernutu la guvernulu.

Dupa Brasioveni, precum afflaramu, urmara Sabesienii. Repr. sânti'a si a scaunulu si a cetâti respinse cu barbatia si desaprobâ proiectulu Universitâti, si primf si dechiarâ de a sa intru tote „Representatiunea" Adunârii romaniloru d'in fund. reg. de la 13. Marte a. c. Sabesienii deci, in acesta privintia, se por-tara conformu detorintiei si chiamârii loru, si intra acêst'a conceda-ni sê li addressâmu cor-dialele nostre salutâri si fericitâri fratiesci. Assemene tienemu si sperâmu, ca neci bravii nostri frati d'o sorte de la Orestia, Mercuri-a etc. nu voru remané inderetrulu demniloru inceputori.

Juridictiunile comitatelor, ce voru face? nu scimu cu positivitate, inse daca voru fi condusse numai de sentiulu dreptâti si nu voru fi aderinte sclavagiului si reactiunii, atunci nu pota alt'a de câtu numai a sprigini si re-cumendâ Representatiunea Romaniloru. Vomu vidé.

Pana atunci inca, romanii fund. reg. in prima linia interessati urmedie braviloru Sa-besieni, daca potu, daca nu, apoi Brasioveni-loru, câ-ci acêst'a pretotindenea voru poté face. Afara de acêst'a este prea consultu, ca dupa possibilitate sê subscrie câtu mai multi acea Representatiune, câ-ci fâra neci o indoieia cu-prinde dorintia si pretensiuni juste d'alle to-turoru romaniloru, mai alessu d'in fund. reg.

La lupta d'ra fratiloru romani d'in fund. reg. câ-ci can'a este drépta si scopulu e prea santu. Amu tacutu si sufferitu destullu, mai multu nu se pote, neci nu este ertatu. Ince-putulu de communu cam greu, s'a facutu, re-mane sê sustienemu cu perseverantia si reso-lutiune lupt'a suscepata. Victori'a va trebui sê fia cu noi, daca vomu da sinceritâti, armoniei si increderii locu. Insemna a fi si cascigatu o parte a causei drepte. Tote acestea leamu poté asceptâ de la laboris'a si descept'a popo-ratiune romana d'in fund. reg. Josu cu ambi-tiunea si vanitatea! Josu cu faciarnicia si fal-sitatea! suaturi sincere si fapte curate numai, sunt de lipsa. Prea multu este batjocorita na-tiunea romana, si drepturile ei calcate in pe-ciore; deci sê ne sufficâmu cu poteri unite, contr'a toturoru impilatoriloru; dreptatea si addeverulu nu potu fi nimicite, trebue sê tri-umfe, astfelu si caus'a romana d'in fund. reg. „Gutta cavat lapidem non vi sed saepe ca-dendo!" Valeriu.

Sabesiu, in Aprile 1873.

D'in Sabesiu primiramu de la una mana amica unele informatiuni despre miscamintele politice d'acolo, d'in cari comunicamu urma-toriele. D'in numeroasele esemplarie, ce cuprin-du celle 12 puncte informatiune alle Sassiloru de la Universitatea fund. reg. unulu a ajunsu si la representantia cetâti nostre si a sca-unulu, câ acestea sê se pronuncie a supr'a acelloru puncte. Romanii, la propunerea zelo-sului D. protopopu Ionu Deacu, pretinsera, ca respectivulu actu sê se traduca si in limb'a romana si sê se tiparesca, pentru câ se pota fi priceputu si judecatu de toti membrii re-presentatiunii. Inse Sassii, dupa vechi'a loru datina si pururea intoleranti, se opusera chiaru si acestei legale pretensiuni a romaniloru, spe-randu, câ prin astielu de vessatiuni superflue voru sjerbi bun'a intielegere si voru inaintâ binele comunu, ce, fia convinsi nesatiiosii no-stri frati blandrensi, nime n'o deresce mai tare de catu chiaru romanii. Cu tote acestea, pro-punerea rom. spriginita cu barbatia de mai multi on. membri romani se primf cu maiori-tate eclatante. La debattere apoi maioritatea representatiunii si a scaunulu si a cetâti, petruendiundu si convingundu-sedespre tendintiele separatistice si nesalutarie, ce cuprindu acelle 12 puncte, le a respinsu si s'au dechiaratu pen-tru protestulu seau votulu separatu alu repre-sentantiloru romani de la Universitatea fund. reg. Insemnamu ca între partinitori addeve-rolu si ai dreptatii potemu nun eâ si pre on.

D. Ludovicu Kovács, capu directiunii postu de aici.

Astfelu dara Romanimea d'aici sa dechi-ratu si pentru Representatiunea Adunârii n-mané d'in Sabiu de la 13 Marte a. c. ca-pana acum'a au subscrissu-o unu mare nume de estatieni d'in cetate si scaunu.

Asta-data numai atâtu-a, mai multe al data.

Statutu

pentru comun'a (N. N.) facutu in sensu legeri comunali. (Art. de lege XVIII la annu 1871.)

Capu II.

Despre antistia (primaria) comunale; pen-nalulu de manipuliune si de servitiu.

§. 14. Antistia (primaria) comun-stâ: d'in primariulu (judele), d'in . . . jun-d'in notariulu comunale sêu cercuale, d-turorulu orfanalu comunalu.

Unulu d'entre jurati e totodata si prima substitutu.

Primariulu ordinariu e totodata si col-torulu contributiunei de statu.

Èra unulu d'entre jurati e totodata col-torulu arruncuriloru comunali, si econom comunale.

Notariulu face tote trebele de manip-itiune in cancellari'a comunale.

Commun'a va avé unu inspectoru de m-ti, care inse nu face parte d'in antistia ca-munale.

Assemene va avé unu servitoriu.

§. 15. Antistia comunale essecuta-siunile representantiei comunali, si ord-tiunile autoritatiloru mai inalte.

§. 16. In specialu, detorintiele primar-comunale sunt:

1. a administrâ trebile interne alle c-munitatii între marginile legii, prin si d-preuna cu organele date lui prin lege si-acestu statutu;

2. a essecutâ, d'impreuna cu notariulu dinatiunile mai inalte relative la admini-tiunea publica;

3. a essecutâ sêu a face a se essecutâ dinatiunile municipali, precumu si decisii-representantiei comunali;

4. a presiedé in adunariile representa-comunali, si a sustiené bun'a ordinu-siedintiele ei;

5. a pestrâ sigillulu comuneei, si a vedé cu elu documentele si decisiunile e-dau in numele comuneei; aceste, precu-aita reporturi, substerneru etc. le va sub-d'impreuna cu notariulu;

6. a veghiâ asupra averei si cassei c-munali; asupra toturoru venitoriloru s-i-selor comunali; asupra contributiunii statu; asupra arruncuriloru comunali; cum si asupra cassei orfanali; asupra t-tiuniloru filantropice de cultura publica; aci, câ singuru respundetoriu in prim-nea, daca in administrarea averei comm-si a casselor, ar observâ vre-o neregular-va face numai de câtu arretare pretorelui-pectivu spre a se vindecâ reulu d'in t-timpu;

7. a implini cu scrupulositate legile a-dinatiunile relative la securitatea pub-la buna ordine in comunna, la scole, la-sele seraciloru, la drumurile comunali si-mediuloce de comunicatiune;

8. a representâ comun'a inaintea c-atoriloru sêu altoru autoritâti publicu-causele ei de processu, sêu in alte caus-ei. Spre acestu scopu inse, e detoriu a-çhiamâ adunarea representantiei comun-a luâ instructiuni de la ea, de cari va s-se t ené cu tota punctualitatea.

Mai incolo primariulu e detoriu:

9. a essecutâ sêu a face a se essecutâ dinatiunile relative la causele orfanali; tiené in evidentia tutorii si contoturii-tiloru;

10. a ingrigi d'impreuna cu notariulu erogatiunile sê se facea între marginile b-tului inveniintiatu, si sê ne face erog-ine previedute in budgetu. De aci, nu se-face nici-o solvire, fâra avisulu primar-contrasemnatu de notariulu;

11. a tiené in stare buna drumurile t-munali, podurile, fontanele etc. comm-

12. a veghiâ cu tota grigea asupra s-ritatii de persona si avere.

13. a controlâ necontentitu mesurâ-beutura in oteluni (crime), mesurile de-

taritu la macellari, la pitari, la cofaritie etc.; precum a veghiá si si a oprí vinderea de frupte si beutur stricatiose sanetatei;

14. a observá regulamentele pentru politia rurale-silvanale; asemenea si regulamentele pentru politia de focu, si a tiené in stare buna instrumentele pentru stingerea de focu;

15. a intrebuintia pre jurati in tote atace-rile communitatii, si a ingrigi, cá acesti-a se-si implinesca detorintiele cu punctualitate;

16. a implini si a se tiené strictu de legile si ordinatiunile relative la incassarea contributiunei de statu; asemenea va observá séu va face a se observá legile si ordinatiunile relative la incassarea dárei séu arancurilor comunali;

17. a primi si a dimitte, in intiellegere cu antistia, pre servitorii comunale. Comissari rurali-silvanali, pedurarii, pazitorii de campu apoi pastorii si vacarii se primescu si demittu prin reprezentantia comunale;

18. a vedé si a ingrigi ca servitorii comunali, padurarii, pastorii etc., se-si implinesca cu acuratetia servitiului si detorintiele lor;

19. a veghiá ca servitorii comunale se nu se intrebuinteze in servitiulu particularilor, ci numai in servitiulu comunale;

20. a implini ordinatiunile legii in privintia scolilor si invetiamentului publicu. De aci, va aplicá fara crutiare, rigorea legii in contra a celor parinti, cari séu nu-si tramitu copiii la scola, séu ai caroru copii negliga frequentat:ea scolei;

21. a face fara intardiare arretare despre morburile lipiciose, ce s'aru ivi in communa, fia intre omeni, fia intre animale;

22. a intreveni cu autoritatea sa de primariu, si a dá mana de ajutoriu la chirurgii insarcinati cu operatiunea ultuitului séu impusului de versatu [vaccinatiune];

23. a implini legile si ordinatiunile relative la recrutare peste totu; in specialu, va ingrigi pentru acurat'a, conscriere a celor obligati la milita, pentru presentarea lor la commissiunile de assentare séu de superarbitriu, pentru tienerea in evidetia a licentatiloru etc. etc.;

24. a veghiá asup'ra de acurat'a conscriere a celor obligati la lucrulu publicu; si va ingrigi cá acest'a se se face totdeaun'a la timpulu seu;

25. Afara de cele specificate mai in susu, primariulu va implini tote acelle detorintie cei sunt séu i voru fi impuse prin lege ori prin ordinatiuni mai innalte.

§. 17. Detorintiele notariulu, in specialu, sunt:

1. a executá d'impreuna cu primariulu tote ordinatiunile relative la administratiunea publica;

2. a implini functiunea de referinte séu raportoru si de notariu in adunariile reprezentantiei comunale;

3. a face in tota anulu inventariu despre averea comunale; a compune budgetulu séu preliminarulu despre venitele si spe-sele comunali; a pregati arunculu communalu, impartindu-lu dupa individi. Elu face, séu compune socotele séu compturile comunali de preste anu, precum si socotele orfanali;

4. a controlá starea averei si cassei comunale; de aci, a controlá veniturile si spe-sele comunale; apoi a controlá incassarea contributiunei de statu, si arancurilor comunali; a controlá manipulatinea baniloru orfanali, fundationali, si de cultura publica.

Elu, in calitatea sa de controloru, e detoriu a visitá casa si starea ei; si daca ar affá defecte séu neregularitati, a le arretá in terminu de 24 ore la pretorele cercualu.

Ca se correspunda mai cu acuratetia insarcinarii sale de controloru, notariulu va avé la sine un'a d'in duce chei alle cassei.

5. Notariulu compune séu redactéza si d'impreuna cu primariulu subscrie, tote documentele, relatiunile, scriptele etc. date in numele comunale.

6. Elu redactéza actulu de evidetia asup'ra tutoriloru si contutoriloru orfaniloru; ellu compune socotele orfanali alle tutoriloru in casu candu acesti-a ar fi incapabili de a face acést-a. Pentru acést-a din urma lucrare, i compete onorariulu, ce pana acumu a fostu in usu.

7. Indeplinesce administratiunea arancuriloru, si redactarea compturiloru (socoteloru) conformu acestui statutu si dupa formulariele prescrie.

8. In processele civili de competintia primariei comunale, notariulu se va tiené strictu

de ordinatiunile legii emanate in privintia acést-a. (Proc. civ.; art. de lege 54 de la an. 1868).

9. Notariulu e detoriu a da mana de ajutoriu primariulu atátu pentru a lu luminá despre legi si ordinatiuni, cátu si pentru de a implini detorintiele impuse lui (primariulu) prin §-ulu precedentu (16) d'in acestu statutu.

10. In privintia onorariulu pentru acelle lucruri ce ar' fece in interesulu particulariloru, notariulu va observá normativ lu despre face d'in acestu statutu.

11. Notariulu e detoriu a tiené cea mai esacta si consciuntiosa evidetia despre stramutariile in possessiunile si proprietatiele particulariloru d'in communa, fara a poté pretinde pentru acést'a vre-o remuneratiune seau taca.

12. In fine, va implini tote acelle detorintie ce i sunt séu i voru fi impuse prin legi, statute, ordinatiuni mai innalte, si prin decisiuni séu concluse alle reprezentantiei comunale.

18. Pentru ori-ce lucrare, ce notariulu cá officialu alu comunale indeplinesce in interesulu comunale elu nu va poté pretinde nici-unu felu de taca séu remuneratiune.

§. 19. D'in contra pentru lucrari facute in interesulu particulariloru, elu va poté pretinde urmatoriele tace:

1. Pentru contracte:
a) daca obiectulu valoréza pana la 200 fl. v. a. taca va fi 1 fl.

b) de la 200 fl. pana la 800 fl. 2 fl.

c) de la 800 fl. in susu 3 fl.

2. Pentru o suplica si rubruri 2 fl.

3. Pentru copia de la o cola 50 cr.

4. Pentru atestate, actu de estimatiune si alte documente date sub sigilu 50 cr.

Atestatele de paupertate, notariulu e detoriu a le da gratis.

5. Pentru o obligatiune 50 cr.

6. Pentru scrierea unei quitantie 20 cr.

7. Pentru documentu de impaciure 1 fl.

8. Pentru testamente:
a) daca obiectulu dispositiunei testamentarie trece preste 200 fl. 1 fl.

b) de la 200 fl. pana la 1000 fl. 2 fl.

c) de la 1000 fl. pana la 4000 fl. 5 fl.

d) de la 4000 fl. in susu 10 fl.

9. Pentru redactarea actulu despre unu casu de morte 40 cr.

10. Pentru unu pasportu de vite 3 cr.

Aceste pasporte e detoriu notariulu a le procurá pre spe-sele saie.

11. Pentru o suplica de reclamatiune instruita cu tote documentele 2 fl.

§. 20. Primariulu substitutu (unulu d'intre jurati, §. 14) suplinesce pre primariulu ordinariu, candu acést'a este impededatu (§. 5); si indeplinesce tote acelle drepturi si detorintie, cari dupa §. 16 cadu in sarcina primariulu ordinariu; precum si acelle, cari dupa procedur'a civile, art. de lege 54 capu 9., cadu in competintia primariulu.

Elu ca membru alu antistiei (primariei) e organu esecutivu alu reprezentantiei comunale, si e detoriu a implini tote insarcinarile acestei-a si alle primariulu ordinariu.

§. 21. Jurati comunali, ca membri ai primariei si ca organe esecutive alle reprezentantiei comunale si alle primariulu, sunt detori la insarcinarea acestoru-a a implini tote acelle afaceri, cari dupa §. 22 d'in legea comunale (art. XVIII. de la anulu 1871) cadu in competintia comunale.

De aci, ei nu potu refusa a implini insarcinarile reprezentantiei séu alle primariei séu ale primariulu, ci sub greumentulu responsabilitatei, sunt detori a le implini dupa instructiunile luate de la acesti-a.

§. 22. Juratulu insarcinitu cu incassarea arancuriloru comunali si cu economi'a séu administrarea averei comunale, este detoriu a se conformá acelloru norme d'in statutu, cari sunt staverite pentru manipulatinea incassariloru.

§. 23. Tutorulu orfanalu, pana la definitiva regulare prin lege a trebiloru si regulamentelor orfanali, va avé de a observá regulamentululu votatu in privintia acést'a de reprezentantia comitatului (districtului).

§. 24. Inspectorile de morti va avé de a se conformá ordinatiuniloru si instructiuniloru primite de la fisiculu séu mediculu respectivu.

Elu, pentru inspectiunea unui mortu, va primi taca de 20 cr. d'in averea acestui-a.

§. 25. Servitoriulu comunale stá sub dispositiunea primariulu.

Elu e detoriu a se presintá in tote diu'a

la primariulu, pentru a primi ordinatiunile acestui-a.

Elu este si post'a séu tabellariulu (portaleterele) comunale.

§. 26. Pentru ingrigi asup'ra semneloru de la granitiele teritoriulu comunale asup'ra poduriloru, drumuriloru, precum pentru a veghiá asup'ra pastoriloru, vacariloru etc. d'in punctu de vedere alu politiesi rurali, se va numi unu comissariu ruralu.

Asemenea, d'in punctu de vedere alu politiesi silvanali, se va numi unulu séu mai multi pedurari (gornici).

§. 27. Salariile membriloru antistiei comunali (§. 14) se voru staveri prin statutu specialu.

§. 28. Diurnele se staverescu precum urméza: a) pentru primariu pre una d'í 50 cr., b) pentru jurati 30 cr., c) pentru notariu 1 fl.

Aceste diurne competu numai in intrulu teritoriulu comunale si respective in intrulu cerculu notariulu, si numai in afacerile particulariloru: pentru afaceri si pentru caletorii d'in oficiu in communa séu in notariatu, nu compete nici-o diurna.

Diurna inse se computa in duplu pentru caletorii d'in oficiu afara d'in communa si respective d'in notariatu; in acestu casu le compete si vectura de la comun'a respectiva.

§. 29. Diurnele pentru astfelu de caletorie d'in oficiu, nu se voru poté redicá d'in cassa, inainte de a fi specificate de interessatulu, si revedute si stabilite prin respectivulu pretore la finea fia-carei luni; pretorele inse nu le va staveri daca necessitatea caletoriei nu va fi justificata.

§. 30. Salariulu comissariulu rarele e asemenea cu salariulu unui juratu.

(Va urma).

D'in proiectulu ministeriale despre retieua drumuriloru de tierra estrage-mu urmatoriele:

In drumulu de tierra Oradea-Mare-Bra-sieu este d'a se dá in administratiunea regiunii interessate braciulu (35 mille lungu) Oradea-Mare-Tergulu Muresiulu, pentin cá comunicatiunea pre acestu drumu de tierra a incetatu forte, si callea ferrata plinesce asta-di pretensiunile comer-ciului.

D'in drumulu de tierra Siedisior'a-Sabiu este d'a se dá in adminis. regiunii intressate braciulu (4. 5/8 mil. l.): Siedisior'a-Mediasiu, pentin cá callea-ferrata de langa acestu drumu, si celle-lalte drumuri de tierra si calli ferrate din giuru sunt de ajunsu pentru comunicatiune.

Drumulu de tierra [25 7/8 mil. l.] Zombor-u-mic-Ura-d-Obra, este d'a se dá in adm. regiunii inters. pentru cá pre acést-a linia se va construe calle ferrata, si apoi afara de acést'a comunicatiune pre acestu drumu se face numai cu 130 vite cornute, si astfelu nu pote fi sustienuta de erariu.

Drumulu de tierra (9. 1/8 mil. l.) Simeria-Hatiegu, este d'a se dá in admin. regiunii interes. pentru cá pre d'o parte este paralele cu linia ferrata Simeria-Petrosieni, pre de alta parte pentru cá Transilvania se impreuna degiá la Logosiu cu drumulu de tierra Segedinu-Temisior'a-Sabesiu, apoi neci nu se pote motivá cá duce drumuri paralele numai 5 mil. departate unulu de altulu se fia sustienute pre spe-sele statului, mai alessu intr'o directiune, d'in care statulu nu prea are vre-unu interesu.

D'in drumulu de tierra Dobritienu-Beseric-a-alba este d'a se dá in admin. regiun. interes. braciulu [10. 3/8 mil. l.] B. Ujfalusalonta si braciulu (17 mil. l.) Aradu-Versietiu, pentru cá paralele cu aceste drumuri sunt si calli ferrate, si apoi pre aceste drumuri intr'o di comunica d'abie 200-300. vite si cai.

Drumulu [4 mil. l.] Bacia-Spria-Bardfalva este d'a se luá in admin. statulu, pentru cá prin acestu drumu Bacia-spria se impreuna cu Sigetulu-Marmatiei prin o calle de 2 mil. mai scurta, si iaca in astfelu de directiune, in cátu favoritoriele impregiurari locale d'aici contribue multu d'a poté sustiené cu puoine spe-se acestu drumu La acést-a linia este d'a se mai construe 1 6/8 mil. ce se va urcá la 122,500 fl. spe-se.

Drumulu (12. 2/8 mil. l.) Hustu-Toronya este d'a se luá in admin. statului, pentru cá in acést-a directiune la confinielu

tierrei in distantia de 15 mil. nu essistu medie de comunicatiune cátra esternu, si apoi acést'a afara de consideratiuni strategice, este necesaria, pentru cá Galicia pre acestu drumu se pote provedé in tempulu cellu mai scurtu cu victualele, ce le adduce callea ferrata de ostu; in fine, pentru cá acestu drumu impreuna patia de lemne si grane de la Hustu cu Galicia. La acést-a linia sunt d'a se construe inca 8. 2/8 mil. ce se urca la 660,000 fl. spe-se.

Drumulu (25. 3/8 mil. l.) Nyiregyháza-Carei-Mari-Cucia este d'a se luá in admin. statului, pentru cá prin acestu drumu se impreuna regiuni d'in Ungaria si Ardealu, cari in urm'a articiiloru loru de comerciulu si productiuni sunt avisate unele la altele; mai de parte acestu drumu impreuna statiunile calliloru ferrate Nyiregyháza-Carei-Mari si Cucia unele cu altele prin comitatele Satumariu, Solnoculu-interiore, si Crasn'a astfelu, in cátu locuitorii respectivi numai pre acést-a linia potu ajunge la amintitele calli ferrate, si numai in acestu modu adduce drumurile proprie in legatura cu comunicatiunile internationale. La acestu drumu sunt d'a se mai construe 15. 4/8 mil. ce se urca la 1,860,000 fl. spe-se.

Drumulu [12 2/3 mil. lungu] Mosisin-Romuli-Bistritia este in prima linia d'a se luá in admin. statului, pentru cá trece oblu prin unu teritoriu confinariu de 370 mil. l. intre Ardealu si Maramuresiu, incungiuratu de drumuri, si pentru cá are comunicatiune assecurata de statu tocmai acolo, pre unde numai prin incungiurature de 20 mil. poteai mai innainte caletorii d'in Ungaria in partile vestice alle Transilvaniei. Apoi nu numai consideratiuni strategice militare ci si respandirea culturai pretindu construirea drumulu aici, cá-ci nicaiuri nu se veda astfelu urmele neculturei si neglentiei drumuri, ca intre locuitorii munteni ai acestei regiuni. La acestu drumu sunt d'a se mai construe 8 mil. ce, facia cu greutáble locale, pretindu 1,200,000 fl. spe-se.

Drumulu (19. 3/8 mil.) Sasi-Regiu-Tolyes asemenea este d'a se luá in admin. statului; pre cum si drumulu (23 1/8 mil.) Oradea-Mare-Dev'a, la care se voru mai construe 5,7/8 mil. cu 411.250 fl. spe-se.

Drumulu (15.4/8 mil. l.) Giula-Halma giu sunt d'a se luá in admin. stat. pentru cá acést-a linia aru impreuná unu teritoriu de 350 mil. l., incungiuratu parte de calli ferrate, parte de drumuri de tierra, cu callile ferrate.

La acestu drumu sunt d'a se construe inca 10 4/8 mil. pentru ce s'aru cere 108.000 fl.

Drumulu de siesse mil. Radna-Mediasiu este in prima linia d'a se luá in admin. stat. pentru cá prin Tergulu-Muresiulu-Sabiu-Turnu-Rnsiu este in directissima legatura cu Romaui'a, care d'in punct de vedere si strategicu si comerciale este de mare insemnatate. Acestu drumu impreuna duce calli ferrate.

Drumulu Baseria-Alba-Orsiova este d'a se luá in admin. stat. pentru cá este uniculu drumu care face possibile comunicatiunea de a lungulu Dunarii, si impreuna callea ferrata austriaca de statu cu construed'a calle fer. Temisior'a-Orsiova. Fara acesta drumulu acestu-a a fostu bine conservatu d'in fondurile confineru militari.

Drumulu (7.7/8 mil. l.) Becicheer-cu-tumare-Alibunari inca-este d'a se luá in admin. stat. pentru cá acestu-a impreuna drumurile d'in comitatulu Torontalu cu celle d'in confinielu militari. Construirea acestui drumu aru costá 1,811.250 fl.

Drumulu (7 mil. l.) Siedisior'a-Fagarsiu este in prima linia d'a se luá in admin. stat. pentru cá repararea acestui-a d'in consideratiuni agronomice este forte de doritu pentru acelle regiuni; d'in punctu de vedere strategicu inca este insemnatu. La acestu drumu aru fi d'a se mai construe 5 mil. ce aru pretinde 400,000 fl. spe-se.

Linia Bradu-Turda care d'impreuna cu liniile propuse Oradea-Mare-Dev'a si Giula: Halmagi aru suplini mediele de comunicatiune a insemnatulu teritoriu, ce este incungiuratu de callea ferrata de ostu, d'in Banetu, a Tissei si a Ardealului, este d'a se construe pre spe-sele statului. Lungimea acestui drumu aru fi 14 mil. d'in acestea 9 sunt d'a se contrue, ce aru pretinde 530,000 fl. spe-se. Linia de 17 mil. Logosiu-Versietiu

P a n c i o v ' a este d' a se luá in admin. stat. pentru cá acestu drumu impreuna Danubiulu cu callile ferrate si cu drumulu de tierra centrale ce duce la Ardealu. Intrega lini'a este d' a se cpastrue, si aru costá 850,000.

Graciu 17 Aprile 1873.

In Nr. 26 „Fed.“ essí unu articlu referitoriu la starea societáti „Romanismulu“, carea de trei anni si-eluptá essistinti'a. — Acestu articlu me sílesce a luá penn'a spre a combate procedur'a Dlu T. C. si celle sustiente in articulu seu, éra mai alessu assertiunea cá Societatea „Romanismulu“ aduce concluse neintemeiate, cari d'insulu, ca unulu care se interesedea de societate, nu le pote aprobá.

Asiá d. e. conclusulu priu care se eschidu d' in societate cei ce, alessi de officiali ai ei, nu primescu onorific'a insarcinare.

Pentru ca onor. publicu romanu s' aiba ideea chiara despre strict'a procedura, ce societatea au trebuitu sa íee la alegerea officialilor, si pentru ca s' nu fia amagita pre viitoriu prin scrieri desbracate de tota obiectivitate, veniu a arretá motivele, ce d'edera impulsu a se primí una propunere stricta, inse dupa parerea mea, — si ca oricarui iubitoriu de progressu — necessaria, dictata de forti'a impregiurárilor. —

Societatea „Romanismulu“, potu díce, cá de trei anni incoce a avutu nenorocierea, de a face trist'a esperientia, cá junii Romani adunati din defteritele parti ale patriei, in locu de a ínaintá ideele de fratietate, in locu de a se erfií pentru vre una ideea mai inalta, cultivá peccatulu stramosiescu, care prea nemeritu lu-deserie laureatulu nostru poetu Andreiu Muresianu: Pre voi ve „nimicira a pismeí reutate si orb'a munire“ etc.

Pentru a nu me departá de la tem'a ce mi-este data, v'nu a arretá, cá nu societatea a eschisu pre Dlu T. C. ci Dlu T. C. s' a eschisu insu-si. Societatea „Romanismulu“ dupa multe lupte ajunsese ía timpulu din urma acolo, de a fi insultata si persecutata din partea unoru membri parte essiti, parte scossi din caus'a portarii loru scandalose ce, dupa parerea mea, nu li-a jacutu la inima ínaintarea societáti nice-candu, s'eu daca cátu-va li-a jacutu, voiau a suppone ideea de societate conc. ptului de „persona.“ Dupa ce in annulu trecut avura pruitulu d' a serie. prin diurnale cá societatea s' a dissolvatu, de asemenea cá in societate domnesce discordia (ceea ce sub presiediulu Dluí Clemente Munteanu s' a demintitu), acum amblau cu intentiunea, de a da lovitur'a de morte societáti, ceea ce pote li-ar fi successu. daca n' ar fi datu preste caractere firme si independente, cari li facura oppositiune.

Societatea „Romanismulu“ trecandu prin diferite fase, la deschiderea siediintei prime a seme-trului II. sub presiediulu Dluí Clemente Munteanu, numerá 9 membri. Venindu la ordinea dílleí alegerea officialilor D. T. C. alessu fiindu presiedinte, nu viu s' primesca, cu tote cá se esprimasse in toti trei annii cu ocaziunea fia-careí alegeri principulu, cá fia-care membru are nu nu-mai drepturi, ci si detorintie, asiá si sarcin'a officialu, si cá numái cause binecuvantate potu scuti de primirea unui sau altui officiu — ast'a totu-de-un'a s' a esprimatu si s' a sustienutu de intrega societatea. Dlu T. C. insu-si a aprobato. Deci dara, daca acestu principiu s' a practisatu (dreptu íntregire a statutelor, cátu-va mance) si a devenitu índreptariu prin ínvoiei'a toturora ínt' unu timpu, precandu societate- a éra mai numerosa, veniu a íntrebá, Dle Redactore, unde am fi ajunsu cu societatea acum'a, candu ea numerá 9 membri, candu aveam a alege 4 functionari essentiali, lapedandu-se: unulu din intentiune rea, altulu pentru ca s' nu para, cá tientesce la demnitáti. Dluí T. C. pote cá í-a placutu propunerea cea rigorosa, crediendu, cá fia-care va face ca d'insulu, inse nu s' a íntemplatu dupa placulu d'insulu.) Dlu Ceontea, íntrebatu fiindu de presiedintele, daca primesce officiu dechiará, cá nu-lu pote primí, de-si nu potú s' arrete nice o causa, ce l' ar fi potu u scusá. Marturisí, cá nisce cause, ce singuru d'insulu le scie si cari societatea n' are trebuintia a le scí — l' impedeca de a primí

*) Presuppuerile si banuelele nu sunt de natura a ímpacá, neci credemu cá D. T. C. ar meritá assemene suspitiunare. Red.

officiulu. Deci dara trebui s' demissionedie. Dupa nou'a votisare alessu fiindu eu, de-si asiú fi doritu a remané liberu pre acestu semestru, totu-si, in situatiunea presinte, crediui a fi prudinte, de a luá officiuu pentru a nu contribuí si ei la „precipitarea“ societáti, cu tote cá pre mine me escusá atátu bol'a, de care inca nn eram de totu eliberatu, cátu si impregiurarea, cá me afiu in stadiulu rigoroselor. D. T. C. escelle inse si in neesactitáti, asiá dsa ni spune cá doi membri, fiindu onorati cu nescari officio, dechiarara cá nisce impregiurári nu li permitu s' primesca onorea offerita. Si „cá dupa aceea“ se addusse conclusulu de eschidere pentru cei ce nu voru s' primesca, adeca: s' nu pota fi neci membri (se íntellege de sine fora de a arretá cause grave).

Conclusiulu, Dle Red. se addusese in ainte de allegerea celloru doi membri. Íntrebu dara pre Dlu T. C. pentru ce voiesce a face din albu negru? cu dreptu este, ca precandu altii, cari an essaminele la usia íau asupra-si sarcine, — precum Dnii rigorosanti din medicina: Clemente Munteanu si Calefariu — éra d'insulu s' se lapede, fiindu cá pote unu secretu s'eu altulu l'oprese a lucrá dupa cum ar pretinde binele commune. Ce s' vorbescu mulie!

Dorere, Dle Red. candu vedi, cá junii tramissi la studie mai inalte, cari odata cá barbati voru avé sant'a detoria de a educá tinerimea, in locu de de a se ocupá de specialitatea loru mai seriosu, d'insii credu a fi facutu destullu daca scriu d' in candu in candu cáte unu articulandu politicu sau chiau reensiuni neesacte prin cari discordia ce d'insi pretindu a o ínlaturá, mai multu se incuiba. Junimea nostra de pre la osebitele institute mai nalte prea bine ar face daca pre langa sciintiele agnosite si-aru cultivá ínim'a, ca s' ne potemu mandrí si noi, ca alte natiuni culte, cá avemu edincatori de tenerime.

Inchiau, cá-ce nu voiu s' ostenescu si se molestiedu publiculu cetitoriu care ascépta de la noi progressu in sciintie si alipire cátra natiune éra nu ca s' ne vedea íntrecandu-ne pre aren'a cea peccatosa a certelor, cari ar poté íncetá odata státu íntre junime, cátu si íntre capetele íncarunite. (Ía-ti gr'a de aur! Red.)

Nicolau Dima,
doctorandu in drepturi.

VARIETATI.

*(Ploia mannosá.) Dlu' a Pasceloru adduse Crestimioru, a fara de bucuria generale a serbatoarei, si de multu dorit'a ploia fecundatoria. Asiá scrile electrice sosite in 20 si 21 Apr. a. c. de la Oradea-Mare, Bescarecu, Dobritienu, St. Nicolau-Mare, Segedinu, Solnocu, etc. annuncia ploia abundante si caldurosa, priu urmare princiosa semenatelor si plantelor. Sperant'a pentru recolta abundante este firma. Dupa 3 anni rei, allu patrulu bunu este de neaperrata si imperiosa necessitate pentru ca tierra s' scape de calamitáti fometei si a unei generali saracie, cá-ce dupa trei anni de lipsa, inca unulu reu, ar face ca regatulu lui Stetanu ca tierra eminente agricola s' devina cea mai seraca tierra d' in Europa. Assemene ar fi patitu-o si vecin'a Romania libera. Quod dii averruncent!

*(Distinctiune.) Íntre multele distinctiuni ce se fecera cu ocaziunea cununií Arciducesei Gizel'a s' a rategitu un'a si íntre Romani: D. Andreiu Liviu, canonicu, la beseric'a cathedrala de Logosiu au fostu decoratu cu ord. Coronei de feru class. III.

*(Numire.) D. Demetriu Coroiánu, parocu rom. gr. cath. d' in Simleu, protopopu si vicariu foraneu allu Selagiulu au fostu prin decretu d' in 7. Aprile a. c. numitu Canonicu prebendatu la capitulu gr. cath. d' in Gherl'a.

*(Productiune de Sacharu.) In Cislaitani'a s' a insinuatu in luna lui Ianuarius, a. c. 3,638 112. Centenarie de napi pentru productiune de sacharu. De la acesta cantetate s' a platitu dare 1,489,807 fl. Importulu de sacharu au fostu numai 25 Centenarie, éra esportulu 34,934 Cent. Sacharu crudu.

*(Cellu d' antáiuristule mee in Vien'a.) In siediint'a plenaria de la 8 Aprile a. c. a reuniunii gener. pentru crescerea poporului si imbunetátirea sor-

tii femeiloru, presiedintele in termini forte lingasitori pentru Ruscoice, au recommendatu pre Dsor'a Ioann'a Evreinovu, de la St. Petruburgu, — carea la 31. febr. a. c. au facutu la universitatea de Lipsi'a, essaminele rigorosu, ca „Doctor juris“ cu censur'a „cum laude“, — a fi numita membru onorariu a reuniunii. — Scrissorea adressata D'ictoressei, precum si numirea ei de membru onorariu au fostu applacitata de tota adunarea.

Anunciu.

Adunarea generale a Reuniunii ínteviatoriloru romani d' in Selagiu conformu decisiunii de la 13. Maiu, an. tr. se va tiené in annulu acestu-a, la 12 Maiu a. c. st. n. in Commun'a Bobot'a (Nagy-Dersida).

Sunt invitati cu tota onorea toti dd. ínteviatori romani d' in Selagiu precumu si alti iubitori de caus'a ínteviametului si cu deosebire toti dd. membrii fundatori ordinari, onorari, partinitori si ajutatori a-i Reuniunii ca se binevoiesca a participá la numit'a adunare.

Totudata, acei onor. membri ce se affa in restantia cu tassele annuali sunt invitati ca pana in 12 Maiu, seau cellu pucinu cu ocaziunea addunárii generali s' se ímplinesca datorintia ce au facia de Reuniune, solvindu cassariulu tassele conveninde ca asiá Reuniunea s' devin'a ferita de incurcature ce obrvnu d' in ceus'a restantieloru annuala.

Simleulu Selagiului, 8. Aprile, 1873.

In lips'a secretariulu:

Ionu Iard'a,
v-presied. Reun.

Francia. Agitárele pentru allegerile municipali, mai alessu in Parisu d' in dí in dí ieu dimensiuni totu mai mari. Provochári, consultatiuni, addunári se facu si se tienu in tote partile urbei, parte pentru Barodet, parte pentru ministrulu Bemusat. Partesanii, seau cum í-am numí noi, cortesii lui Rémusat affirma, cá de la allegerea seau neallegerea lu Rémusat depinde una ínsemnata parte a salutii seau nefericirii Republicei. Allegerea lui Rémusat o partinescu si unii republicani moderati de reputatiune in Francia; cu tote acestea e verosimilu, cá totu-si Barodet va fi allesu. Conservativii, cari, se vede, cá si-au pusu poft'a in cuiu d' a candidá si ei pre cine-va, in addunárele, ce le-au tienutu, sau dechiaratu a remané fideli principulu si convictiunii loru, si a nu dá votulu loru neci pentru candidatulu republicaniloru radicali, neci pentru cellu allu republicaniloru conservatori.

Austria. Dlu' a de 20 Aprile a fostu o dí de rara bucuria pentru famiile domnitoriloru Austriei si Bavariei: Cununií arciducesei Gizela cu principele bavaresu Leupold s' a serbatu in Vien'a cu mare stralucire, prea multe ovatiuni si índatenatele ceremonie. Anumite diuarie germane nu reabescu a descrie, a ilustrá si a comentá tote acestea d' a menuntulu si in stilulu índatenatu la astelu de correspondenti.

Cartea rosia a dlui cancelariu Andrassy este asta-di primulu obiectu, de care se ocupa diuaristic'a austr. mai alessu diuarie guvernamentale d' in Vien'a si Pest'a. Acestea de locu nu sunt índestultite cu celle, ce Dlu Andrassy a scrissu in cartea rosia despre trebele si relatiunile Ostrunguriei facia de íntregulu Oriente si miscárele d' a colo. Aceste diuarie dícu, cá despre relatiunile Ostrunguriei facia de poterile din occidentulu Europei sunt mai in chiaru, inse de locu nu li este ímpede inca cum stamu facia de Russia, facia de mai multe cestiuni d' in resaritu de mare importantia pentru Ostrungur'a si poporele ei, cari au dreptulu d' a pretinde informatiunile esacte si necesarie de la cancelariulu loru. D' in aceste motive numitele diuarie nu numai apostrofediu greu pre Dlu Andrassy, ci lu si provoaca a ímpliní acesta detorintia a sa, cá-ci ascundiendu si ta

cundu celle, ce nu sunt de ascensu de tacutu, tierrei si poporeloru ei nu se face neci unu sierbitiu bunu si foslositoriu.

Diuariele centralistiloru d' in Vien'a se íntreco in a face panegirice, repausatulu episcopu allu Bucovinei Hackmann, ca unui-a d' íntre cei mai pronunciati amici ai centralistiloru si apriugu aperatoriu alu faimosei reforme electorale, votata in tempulu recente.

Scire electr. part. a „Fed.“

Data Caran-Sabisu, 22 Aprile, 3 ore 45 min d' in dí.

Sosita Pest'a 22 Aprile, 5 ore 45 min d' in dí.

„La Correspondinti'a „Albini“ (Nr. 26), din Caranabisu respicidemu urmatoriele Adunarea generale straordinaria s' a conchiámatu in sensulu decisiunii comitetulu, conformu paragrafului 15. — Membrii toti invitati — Legálitatea conchiámarii reconnoscuta prin subscrierea membriloru. Correspondinti'a urmedia. Stancovicu, presied.

Sciri electrice.

Laiba ch, 21. Aprile. Conferenti'a ce patriotii sloveni d' in Carintia, Stiri'a, Gorcea si Triestu tienura eri aici a fostu forte cercetata si se ínvaira de plinu in privinti'a tienutei comune la alegerele directe.

Parisu, 21. Aprile. Dupa unelu sciri garnison'a d' in cetatea ispana Manresa s' a rescolatu. Generariulu Velarde ordoná d' a se ímpósca optu d' íntre fruntasii rescolatiloru, prin cese restitui apó ordine.

Parisu, 21. Aprile. Ministrulu de resbellu tienú eri conferentia cu generarii Riviere si Pourcet. Se assecura, cá conferenti' aru fi decisu a nu mai trá ganá judecat'a a supr'a lui Bazaine.

Lisabona, 22. Aprile. In cercu officiale se affirma, cá daca unele natiuni aru cugeté a íntervení in Ispani'a, Portugali'a aru observá cea mai perfecta neutralitate.

Roma, 22. Aprile. Pap'a primí príncipele anglesu Alfred si pre cardínalii, cari lu-felicitaru la reinsanetosierea sa. Mai multe diuarie sustienu, cá regele Italiei de securu va merge la epusetiunea d' in Vien'a.

Viena, 22. Aprile. Dr. Ziemialcovsky, nou numitulu ministru fanportofoliu, mane va depune juramentulu. Se spera cá delegatiunea va fi ínchiáta in 5 Maiu a. c. affacerile salle. Camerí representantiloru Ungariei se va convocare pre 5 Maiu a. c.

Constantinia, 22. Aprile. Se affirma cá Midhat pasia va fi numitu mare-viziru; Mahmud pasia va íesiliatu.

Edictu.

Nr. 61. 1873. Nicodimu Pop'a din Hidisic care de 2 anni au parasitu pre muiere-sa, Maria Nicolitia din Sancaiu prin acest'a e provocatu a se presentá in antea subscrissulu, si daca preste unu annu si una die de la datulu acestu nu se va ínfatisia, processulu divortiale va curgí si in absentia lui. Petielcá 17. Aprile, 1873.

Eli'a Luc'a. protopoppu
ca presied. forului matrim. de l. ins.

Bursa de Vien'a de la 22. Aprile, 1873

5% metali.	71.70	Londra	109.
Imprum. nat.	74.50	Argintu	107.60
Sorti d' in 1860	104.75	Galbenu	5.17
Act. de banca	985.—	Napoleond' or	8.71
Act. inst. creu.	341.75		

Propriet., edit. si red. respundiet. :

ALESSANDRU ROMANU